

Divadelní fakulta AMU

Katedra činoherního divadla

Akademický rok 2016/2017

Posudek oponenta magisterské diplomové práce

Diplomant: BcA. Matouš Černý

Oponent: prof. MgA. Jan Vedral, PhD.

Název práce: **Využití kompetencí divadelního dramaturga v praxi učitele na Waldorfském lyceu**

V prvním odstavci práce diplomant nastavuje optiku, s níž je k jejímu čtení podle jeho mínění třeba přistupovat. Hlásí se k ideám mezioborovosti a parafrázuje Liesmanna: „Mnohým komentátorům současného vysokoškolského systému se jeví jako omezující přílišné zužování jednotlivých vysokoškolských oborů, jejich absolventi jsou podle nich (pokud vůbec) kvalitními odborníky v úzce vymezeném výseku reality, ale mají často potíže se schopností vidět souvislosti svého oboru s okolním světem, a ztrácí se tak základní idea univerzitního vzdělání jako jednotného stromu vědeckého poznání, dělicího se teprve nad svým kmenem do jednotlivých specializovaných větví.“ Oponent, který by po tomto prohlášení chtěl trvat na tom, aby jádro diplomové práce spočívalo ve výzkumu oboru, ve kterém je podávána, je, obávám se, předem diskvalifikován jako úzkoprsý zastánce akademické fachidiocie.

Oponent přesto přiznává, že má u hodnocené práce základní problém ne s její kvalitou, ale s mírou její víceoborovosti. Kdyby se akcenty v práci obrátily a název by zněl *Využití pedagogických a didaktických kompetencí waldorfského učitele při práci divadelního dramaturga*, dokázal by snad oponent lépe využít svou „odbornost (pokud vůbec) v úzce vymezeném výseku reality“ a nehrozilo by mu, že svou nekompetencí v oborech pedagogiky a didaktiky, natož s důrazem na její waldorfské koncepty, a svou neznalostí základů Steinerovy theosofie a eurytmie podetne – přidržíme-li se diplomantem nabídnuté metafory - nešikovně „stromek vědeckého poznání v místě, kde se právě začíná štěpit do jednotlivých specializovaných větví“.

S touto výhradou a obavou oponent konstatuje: Název práce, který byl schválen konzultantem i vedením katedry, plně odpovídá jejímu obsahu a naopak – obsah práce bezesbytku naplňuje zadání vymezené schváleným názvem práce. Není věcné vést polemiku se schváleným tématem diplomové práce a vytýkat diplomantovi, že je naplnil.

V první kapitole práce se diplomant zabývá hledáním „styčných bodů“ (nikoli bodů „vztyčných“, jak píše v obsahu) mezi dramaturgií a pedagogikou. Jeho elementární komparace obou profesí je uspokojivá, byť nás těžko může překvapit. V našem kulturním kontextu vychází obsah profese dramaturga od Schillera a Lessinga a od osvíceneckého, na vzdělání primárně zaměřeného konceptu divadla jako osvětové a vzdělávací instituce.

Druhá kapitola se stručně (na sedmi stranách) zabývá problematikou waldorfské pedagogiky, Steinerovou divadelní poetikou a učebními plány a současnou praxí Waldorfského lycea v Praze, kde diplomant působí.

Jádra problematiky obsažené v názvu práce se týká a nejcennější proto je obsáhlejší třetí kapitola. Diplomant se zde zabývá svým vedením výuky na lyceu a rozebírá pedagogické projekty, které se studenty absolvoval, a které se zabývají díly dramatiků, dramaty a šířeji kulturními souvislostmi, v nichž díla vznikla. Rozebírá Projekt Shakespeare, Projekt Molière, Projekt Klicpera –

Tyl, zvláštní pozornost věnuje Projektu Faust, jemuž byl v učebních plánech lycea věnován celý blok „epochových celků“. Na šesti stranách práce se soustředí na jednotlivé fáze práce s Goethovým textem, při níž se studenty text četli, refleктоvali, scénicky rozehrávali, ale také tematicky analyzovali, vedli řízenou skupinovou diskusi nad tématem prvního dílu Fausta, diskutovali o přesazích díla k dnešku a vytvářeli a rozebírali závěrečné eseje. Zde nejzřetelněji vidíme, že jak vědomosti, tak dramaturgické dovednosti a režisérské postupy, které si diplomant osvojil na DAMU, mu byly k pedagogické práci k užítku. Právě tak další kapitola, která se zabývá jeho další školní činností, od pokusu aplikovat na Pirandellově látce postupy dramatické výchovy či aplikovat scénologické myšlení při zahraničním zájezdu se studenty, až po přeci jen kuriózní popis nácviku „předtančení pedagogického sboru“ na maturitní ples, dosvědčuje, že se profesní příprava dramaturga a režiséra při diplomantově pedagogické práci neztratí.

Diplomant píše přehledně, postupuje při výkladu s jasnou metodologií, odkazuje k příslušné odborné literatuře v nezbytném rozsahu, projevuje značné zaujetí svou novou, na další vysoké škole studovanou pedagogickou profesí a sympatický zápal pro práci pedagoga. Text je pravopisně a stylisticky korektní a čtivý.

Z hlediska názvu a z něj plynoucí látky práce jasně dokládá, že profese dramaturga a režiséra má – v určitých předmětech, souvisejících s literaturou, estetikou a společenskými vědami – řadu přesahů s pedagogikou, a to zejména tvořivou pedagogikou nedogmatického směru, již (patrně) waldorfské školství je. Poznatky získané studiem dramaturgie a režie lze při práci pedagoga na takové škole s výhodou aplikovat.

Z hlediska diplomantem zastávané ideje (či už ideologie?) víceoborovosti není už hodnocení práce tak zřejmé. Práce podle mého přesvědčení nepotvrzuje onu metaforu společného kmene, který se pak větví. Zejména už proto, že samotná dramaturgie, která není vědou, ale spíše naukou, je sama ze své podstaty mnohaoborovou činností, která se prostě neobejde bez oné v úvodní parafrázi Liesmannem požadované „schopnosti vidět souvislosti svého oboru s okolním světem“. Také proto jsou kompetence jejím studiem získané aplikovatelné nejen v práci pedagoga na waldorfském lyceu, ale také leckde jinde, například v reklamnictví a širěji marketingu, v politické činnosti, v novinářině psané i mediální, v cestovním ruchu atd. atp. Tam všude absolventi našeho oboru působí, mnohdy úspěšně. Spíše než o větvení kmene jde ale o roubování dramaturgické haluze na kmeny jiných oborů lidské činnosti a vědění. Tak je tomu patrně i v případě diplomanta, který se studiem další vysoké školy requalifikuje.

S uvedenými výhradami práci doporučuji k obhajobě, jejíž úspěch podmiňuji zodpovězením následujících otázek:

- 1) Pokud souhlasíte s názorem, že dramaturgie je sama o sobě víceoborová, specifikujte, které její podobory (součásti) jsou Vám k užítku při pedagogické práci.
- 2) Dramaturg v divadle může poznat efektivitu a přiměřenost své práce na scénickém díle podle jeho účinku. Jaké dílo vytváří dramaturgickými postupy pedagog a jak může z tohoto hlediska valorizovat svou činnost?
- 3) Jak pedagogická práce obohatila a prohloubila Vaše poznání a studium dramatického umění, což je obor, ve kterém usilujete o získání diplomu, a proč se o tomto přínosu v diplomové práci tak málo zmiňujete?

V Praze 16. září 2017

Prof. MgA. Jan Vedral, PhD.